

साई इच्छा बलियेसी

व्यर्थ कितीही कुणी मोजता
पापपुण्याच्या राशी
कर्ता करविता साई परमात्मा
साई इच्छा बलियेसी ॥ १ ॥

नितांत आणि अढळ 'श्रद्धा'
सदैव साईचरणाशी
मन्मनी तरी का पटते
'सबुरी' ती अपुरीशी ॥ २ ॥

परका येथे कुणी न वाटे
जखडे साईपंथाशी
जन्मोजन्मीच्या जुळती गाठी
रक्तापेक्षा हृदयाशी ॥ ३ ॥

देणे घेणे ना कुणस काही
हेवेदावे नाही कुणाशी
जग माझे मी जगाचा
अर्थ जयाचा 'साई'शी ॥ ४ ॥

—श्री. विजय द. हजारे एम. ए.
सी/६, गुंफादर्शन फर्स्ट कार्टर रोड
बोरीवली पूर्व मुंबई ६६

साई प्रसाद

मी बाईं जाते जाते शिर्डीला
 साईंच्या आता दर्शनाला -१-

शिर्डीचे साईंवावा सांगे हो मजला
 जरी घेतली समाधी तरी पावेल नवसाला
 भेटीसाठी जीव माझा अधीर बाईं झाला -१-

मनापासोनी साईंवावांचा धावा मी केला
 नाही पोटी संतती लाभ द्यावा हा मजला
 गरिवाचा वाली साईं धाऊन तो आला -२-

दिले पोटी रत्न जीव समाधानी केला
 खेळे मांडीवरती बाळ आनंद बहू झाला
 कसे विसरु सांगा आता साईं चरणाला -३- मी बाईं

ध्यानी मनी स्वप्नी साईं दिसे बाईं मजला
 हितगूज सारे माझे सांगे हो त्याला
 देह माझा अर्पण केला माझ्या साईंला -४- मी बाईं

जो साईं चरणामध्ये सदा लीन झाला
 कसा तारील साईं भक्ताला नकळे कोणाला
 जीव प्राण सारा माझा आहे शिर्डीला -५- मी बाईं

दरतू म्हणे साईंवावा ज्याला प्रसन्न झाला
 देई उदी हा प्रसाद साऱ्या आपल्या भक्ताला
 वारंवार वंदन करतो माझ्या सद्गुरूला -६- मी बाईं

--श्री. दत्तात्रय महादेव मोरे

४७० शिवाजी नगर पुणे ५

साई कधी आकळेना

काय मागणे मागावे
 बाकी काहीच उरेना
 दिले सारेच तू साई
 आता मागणे सुचेना
 दिले आयुष्यात सुख
 आणि सारे समाधान
 तुझ्या कृपेनेच साई
 चाळे संसार हा छान
 नाही कशाचीही आस
 नाही कशाचीही वाण
 झाले जीवन सार्थक
 जसे सोनियाची खाण
 तुझे माझे साईनाथा
 जन्मोजन्मीचे रे नाते
 तुझ्या माझ्या अंतरात
 भक्ती वात्सल्यात न्हाते
 माझ्या मागण्या पेक्षाही
 तुझे दानशील मन
 साई कधी आकळेना
 तुझे कुबेराचे घन !

--श्री. रमेश डी. चव्हाण
 साईनिकेतन, गुजरलेन
 मु. पो. ता. नवापूर जिल्हा धुळे
 नवापूर पिन ४२५४१८

जिवीचा जिव्हाळा

जिवीचा जिव्हाळा
 अंतरीचा उमाळा
 साईं तुझ्या नामाचा
 माझ्या जिव्ही लळा १

अंतरीचे कट
 वाटती न जड
 साईं तुझ्या नामे
 तरुनी जाईं दगड २

मी मतिमंद
 तुझ्या द्वारीचा दगड
 ज्याचा उद्धार
 साईं रामे केला ३

उद्धार करुनी
 दीक्षा ही देऊनी
 देईं वैराग्य विवेक संपदा
 संपदा ही न संपू दे देवा
 हेचि माझे मागणे तारी या जीवा ४

—श्री. अनिल केशवराव रसाळ
 बी. पी. टी. क्वार्टर्स, रेनॉल्ड्स रोड, वडाळा

शिरडीचा साईराजा

(परवशता पाश दैवे)

चला जाऊ शिरडीला

पाहू देव आपुला

शिरडीचा साईराजा

सिंहासनी पाहिला -४-

असूनी खास मालक आपुला

उणे ना कशाला

शिरडीचा साईराजा

सिंहासनी पाहिला -१-

तीर्थ यात्रा सर्वच तेथे

साईशा पदाला

शिरडीचा साईराजा

सिंहासनी पाहिला -२-

रीकामी न थाळी कदापी

देई तो भक्ताला

शिरडीचा साईराजा

सिंहासनी पाहिला -३-

भक्तांच्या प्रेमासाठी

देव हा भूकेला

शिरडीचा साईराजा

सिंहासनी पाहिला -४-

दास म्हणे श्रीसाई चरणी

देह हा वाहिला

शिरडीचा साईराजा

सिंहासनी पाहिला -५-

--श्री. डी. बी. पोतनीस
पिंपरी पुणे १७

नाते

साईला ना आई
 बाप ना साईला
 का हा दावा केला
 खुळयावाणी ?
 साईला ना धर्म
 साईला ना जात
 नाही गणगोत
 असे कसे ?
 आम्ही भक्त सारे
 त्याचे मायबाप
 आम्हा मायबाप
 साईनाथ
 आम्ही भक्त सारे
 त्याचे गणगोत
 साई धर्मजात
 भक्ताचीच
 जगा वेगळे हे
 साई भक्त नाते
 मरे तो लाभते
 साईभक्ता

—श्री. ग. दे. कुळकर्णी
 'कुळदीप', तांबरी, उस्मानाबाद

साई कृपा

★★★★★

साई तू कृपावंत
 तूच अमुचा भगवंत
 तू आहे जगनाथ
 म्हणती तुजला साईनाथ

मनामध्ये जमले दग
 दुःखाची जरी आहे धग
 विसरून जातो त्याचा रंग
 होता साई तुझाच संग

उघडे तुझे सदैव दार
 कृती तुझी सदा उदार
 कुणा न केले तू दूर
 तव स्मृतीने भरतो ऊर

नाही अंत तव लीलेला
 तृप्त होतो सदा मुकेला
 दुःख व्याधीने पिडलेला
 किती भक्तांना उद्धरीला

ध्यावा माझा तुम्ही प्रणाम
 मुखात राहो तुझेच नाम
 साईराम प्रभु साईराम
 एकच नाम मज एकच धाम

—श्री. सूर्यकांत मा. गर्जे
 आखाडे बिल्डिंग, शिवाजीनगर, पुणे ५

नाचे सदा साईं सद्गुरू

भक्तीचा वाजे डम डमरू,
 नाचे सदा साईं जगद्गुरू
 जगद्गुरू साईं जगद्गुरू
 नाचे सदा साईं जगद्गुरू
 मानस ज्याचे पापभिरू
 साईं तयाचा आधारू
 जगद्गुरू साईं जगद्गुरू
 साईंनाम हे सदा स्मरू
 त्रस्तांचा भवताप हरू
 भक्तांचा तर कल्प तरू
 सद्गुरू साईं जगद्गुरू
 नामस्मरणा नित्य करू
 जाऊनी त्याचे चरण धरू
 विश्वाचा जो मोक्ष गुरू
 जगद्गुरू साईं जगद्गुरू
 साईंभाव हा हृदयी धरू
 जगताचा साईं डोलकरू
 नेईल नौका पैलतिरू
 जगद्गुरू साईं जगद्गुरू
 नामघोष हा नित्य सुरू
 भक्तीचा वाजे डम डमरू
 नाचे सदा साईं जगद्गुरू
 भक्तजनांचा घोष सुरू
 नाचे सदा साईं जगद्गुरू

—श्री. एन. जी. परळकर
 केदार, ७३ अमिनव नगर
 बोरीवली (पूर्व) मुं. ६६

श्री साईलीला मार्च १९८३

- नेलोर येथे भरलेल्या २० व्या अखिल भारतीय साईभक्त मेळाव्याचा वृत्तांत.
- श्रीसाईबाबांच्या पादुकांचे मद्रास येथे झालेले भव्य स्वागत.
- श्रीसाईलीला ९ व्या लेखक-कवी संमेलनाचा साद्यंत सचित्र वृत्तांत.
- श्रीसाईबाबांच्या उद्दिचे आश्चर्यकारक थक्क करून सोडणारे भक्तांचे विविध अनुभव व उदीविषयक कविता.
- प्रत्येक अंक वाचनीय, ● प्रत्येक अंक संग्राह्य.

पाने ६४

किंमत-अवधी १ रु.

वा. बर्गणी-१० रु.

Comments on Hindi Version of our Novel on Sai Baba are pouring in :

Junnarkerji, the novel is incomparable ! It's impossible to leave it once you start reading it. You have adopted a very attractive and beautiful style of writing. Equally beautiful is it's Hindi translation by Prof. Adya Prasad Tripathi. Hearty Congratulations !-Thakur Bhopati Sinha, Principal, Patan, M. P.

'Junnarkerji, your book is most interesting. It is re-incarnation of Sai Baba in book form !'-Shri AMRUT-LAL NAGAR, famous Hindi novelist, Lucknow, U. P. What more you want ? Buy your copy immediately.

‘ प्रगटे मस्जिदमें साई भगवान ! ’ Rs. 45/-

‘ A MISSION DIVINE ! ’ in English Rs. 45/-

‘ मशिदीत प्रगटला परमेश्वर ! ’ In Marathi Rs. 40/-

Contact : 'PRASHANTI PRAKASHAN',

5, Vasant Apartments, Plot 47, Kastur Park,

Shimpoli Road, Borivali (W.) Bombay 400 092.

Postage for Each Rs. 4-50

शिरडी वृत्त माहे-डिसेंबर १९८२

या महिन्यात नाताळाचे सुट्टीमुळे श्रीसाईनाथचे दर्शनासाठी साईभवतांची गर्दी फार होती. शाळांच्या व कॉलेजच्या एशियाडच्या सुट्टीमुळे गर्दी होती. शाळा, कॉलेज, कारखान्यांच्या सहली बऱ्याच प्रमाणात होत्या.

काही कलाकारांनी श्रीचे पुढे हजेरी दिली, ती खालीलप्रमाणे-

- कीर्तन-१) ह. भ. प. सदाशिवहुवा पुराणिक, आळंदी, जि. पुणे
 प्रवचन-१) ह. भ. प. देशमुख महाराज, शिर्डी
 २) ह. भ. प. जगन्नाथ महाराज, वाकचौरे, शिर्डी
 ३) ह. भ. प. श्री. एन. के. कुलकर्णी, पंढरपूर
 ४) ह. भ. प. निवृत्ती पाटील, गोंदकर
 ५) ह. भ. प. लक्ष्मण महाराज वाकचौरे, शिर्डी

भजन, गायन, वादन वगैरे- १) श्री. विठ्ठल विष्णू मांजरेकर, शिर्डी
 २) श्री. अशोक प्र. सोनारीकर, दहिसर अमठनेर ३) सौ. र्मना चिन्बुमार रेळे, मुं.
 ४) श्री. ए. व्ही. गुप्ता, (आं. प्र.) ५) श्री. रती विशालाक्षी सत्ताय ६) श्री. दसंत-
 राव पवार, खरसुंडी ७) सुनीता शारदचंद्र कवडे, अहमदनगर ८) श्री. नंदविशोर
 पुरोहीत, बडोदा ९) श्री. विठ्ठल स्वर्मणी प्रासादिक मजनी मंडळ, वरळे १०) श्री.
 व. सौ. ज्योती ए. मनुजा, खार ११) श्री. सुरली मनुजा १२) मनीषा मनुजा १३)
 श्री. वासुदेव भोबर, मुं. १४) सौ. निर्मला बलराज नायडू, शिर्डी १५) कु. विजया
 वा. पाटील, मुं. १६) युनियन पार्क, वांद्रा १७) श्री. दत्तात्रय तुकाराम दयाळ,
 सातारा १८) श्री. प्रभाकर दिनकर पांचाल, मुं. १९) श्री. चंद्रशेखर मनोहर देशपांडे
 हडपसर २०) श्री. चंद्रशेखर गाडगीळ व आर्केस्ट्रा पार्टी, पुणे २१) सौ. रश्मी चंद्र-
 शेखर गाडगीळ २२) श्री. मुकेश देडीया २३) श्री. संजय भिडे २४) श्री. दत्तात्रय
 खेडकर २५) श्री. राजकुमार सबनानी २६) श्री. गोपाळ ठाकूर २७) डॉ. विजय-
 कुमार एम. पी. हैद्राबाद. २८) श्री. अनुरागकुमार श्रीवास्तव, वाई वली २९) ररुणा
 चंदावरकर, बागलकोट ३०) श्री. अशोक काशीनाथ कानकाडे, भंगूर.

श्री दत्ते जयंती- सालाबाद प्रमाणे समार्थमंदिरात बुधवार दि. २९-१२-८२
 रोजी दत्तजयंती कार्यक्रम झाला. दत्तजन्म कीर्तन सदाशिवहुवा पुराणिक, आळंदी
 यांनी केले. रात्री विद्युत रोषणाईने सुशोभित रथाची मिरवणूक गावातून पिरून
 आल्यावर शेजारती झाली.

हवापाणी—शिरडी येथील हवापाणी उत्तम असून रोगराई काही नाही. पहाटे इवेत गारवा असतो.

श्रीसाईबाबांच्या आरत्यांची कॅसेट

शिरडीच्या श्रीसाईबाबांच्या मंदिरात काकड आरती, माथ्यान्हआरती, धूपारती व शेजारती अशा म्हटल्या जाणाऱ्या आरत्यांच्या सुश्राव्य कॅसेटस नुकत्याच तयार झालेल्या आहेत. यातील आरत्या श्री. प्रभाकर कारेकर, अरविंद पिळगावकर, अजित काकडे, प्रकाश धांगरेकर, शरद जांभेकर, सौ. रजनी जोशी, कान्होपात्रा किणीकर, सौ. सुधा जोशी व कु. रेगे यांच्या गळ्यातून उतरलेल्या आहेत. संगीत दिग्दर्शन श्री. वासुदेव चंद्रचूड यांनी केले असून या कॅसेटसची किंमत अवघी ४२ रु. आहे.

संपर्क - श्रीसाई निकेतन, ८०४ बी डॉ. आंबेडकर रोड, दादर, मुंबई १४

साईभक्तास आमंत्रण

साईभक्तास कळविण्यात आनंद होत आहे की सालावादप्रमाणे यंदाही 'साई सेवक मंडळ मुंबई' यांनी २१ एप्रिल १९८३ च्या रामनवमी उत्सवानिमित्त 'मुंबई ते शिर्डी' पदयात्रेने पालखी सोहळा आयोजित केला आहे. तरी ज्या साईभक्तांना या सोहळ्यात सामील होण्याची इच्छा असेल त्यांनी कृपया मार्च महिन्यातील 'साईलीला' अंकामध्ये सविस्तर माहिती वाचावी. ही विनंती,

कळावे.

आपला,

साई सेवक मंडळ, मुंबई

साईबाबा संस्थान शिरडीची प्रकाशने

६

न. क्र.	पुस्तकाचे नाव	भाषा	किंमत रु. पैसे	पो. व पंक्ति रु. पैसे
१)	श्री साईचरित्र	मराठी	२२=००	६=००
२)	"	इंग्रजी	१३=५०	५=००
३)	"	हिंदी	१२=००	५=००
४)	"	गुजराथी	१२=००	५=००
५)	"	कन्नड	१०=००	५=००
६)	"	तेलंगू	१३=००	५=००
७)	"	तामीळ	१२=००	५=६०
८)	श्री साईलीलामृत	मराठी	७=५०	३=००
९)	"	हिंदी	७=००	३=५०
१०)	"	गुजराथी	५=२५	३=००
११)	अवतार व कार्य	मराठी	५=००	३=००
१२)	स्तवन मंजरी	मराठी	०=३५	३=००
१३)	"	गुजराथी	०=३०	३=००
१४)	सगुणोपासना	मराठी	०=५०	३=००
१५)	"	गुजराथी	०=५०	३=००
१६)	तेलंगू पुष्पाविषी	तेलंगू	छपाई चालू	आहे.
१७)	चार अष्ट्याय	मराठी	१=२५	३=००
१८)	श्रीसाईबाबा ऑफ शिरडी (भरुचा)	इंग्रजी	५=००	३=००
१९)	किर्तनमाला	मराठी	०=७५	३=००
२०)	सचित्र साईबाबा	मराठी	५=००	३=००
२१)	शिरडी दर्शन	इंग्रजी	५=५०	३=००
२२)	मुलांचे साईबाबा	मराठी	१=७५	३=००
२३)	"	इंग्रजी	१=७५	३=००
२४)	"	तेलंगू	छपाई चालू	आहे.
२५)	"	गुजराथी	१=५०	३=००
२६)	"	हिंदी	१=७५	३=००

Regd. No. MH/BYE/26

LICENCE No. 19

Licence To Post Without Prepayment
At Dadar Head Office, Bombay-14

(कच्हर पृष्ठ ३ वरून)

१७)	ग्रेट सेंट श्री साईबाबा	मराठी	०=५०	३=००
१८)	श्री साईबाबा दि सुपरमॅन	इंग्रजी	५=२५	३=००
१९)	शिरडी गाईब	इंग्रजी	१=५०	३=००
१०)	"	मराठी	१=५०	३=००
११)	शिरडी गाईब	गुजराथी	१=५०	३=००
१२)	"	हिंदी	छपाई चालू आहे.	
१३)	बद्राभ्याय	मराठी	०=१०	३=००
१४)	श्रीसाईलीला, अचिकृत मासिक	मुखपत्र मराठी व इंग्रजी वार्षिक वर्गणी		

१०=०० प्रत्येकी प्रत १=००

(म्हो. पी. ची पद्धत नाही)

प्र.क्र	फोटोचे नाव	फोटो साइज	किंमत र. पैसे	पो. व पॅकिंग र. पैसे
१)	आशिर्वाद फोटो	१४"X२०"	१=६५	३=००
२)	"	१०"X१४"	१=१०	३=००
३)	"	७"X१०"	०=५५	३=००
४)	"	४"X५"	०=२०	३=००
५)	"	२"X३"	०=१५	३=००
६)	बगदावर बघलेले बाबा (रंगीत)	१४"X२०"	१=६५	३=००
७)	" (काळा पांढरा)	१४"X२०"	१=६५	३=००
८)	मूर्ती फोटो	१३"X१८"	२=७५	३=००
९)	"	१३"X१८"	१=००	३=००
१०)	झारकामाई कॅमेरा (रंगीत फोटो)	१०"X२०"	१=१०	३=००
११)	" (काळा पांढरा)	१०"X१४"	०=८५	३=००
१२)	कॅमेरा झारकामाई फोटो "	९"X१२"	१=१०	३=००
१३)	" (रंगीत)	९"X१२"	१=६५	३=००
१४)	निळा	९"X१३"	०=७५	३=००
१५)	श्रीसाईबाबाचे पन्थाचे कॅलेडर	---	१६=००	८=००

पत्रक : पांडुरंग मोरे, बॉम्बे नॅशनल प्रिन्टर्स प्रा. लि., ४२, जी. डी. अचिकर मार्ग,
बदाळा, मुंबई ११, संपादक व प्रकाशक : श्री. क. हि. काकरे, साई निकेतन,
दॉ. अचिकर रोड, बोहादाद सर्वेक्षकाल, फ्लॉट नं. ८०४ जी, दादर, मुंबई १४

माझी ला

श्रीसाईबाबा संस्थान शिरडीचे अधिकृत मासिक

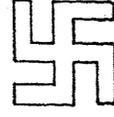
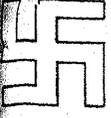
श्री साईबाबा दररोज स्वतः माधुकरी मागत असत व त्यांना
माधुकरी वाढण्यात शिरडी निवासी स्वतःला धन्य समजत.

श्री साईनाथ वाचनालय
श्री साईबाबा संस्थान, शिरडी.

मार्च १९८३]

[किंमत एक रुपया

जगा लावावे सत्पथी । हेचि साईलीलेची कृती ॥

श्री साईलीला

श्रीसाईबाबा संस्थान,
शिरडीचे अधिकृत मासिक

: संपादक :

श्री.क.हि.काकरे

शिसिव्हर श्रीसाईबाबा संस्थान, शिर्डी

: कार्यकारी संपादक :

डॉ.श्री.दि.परचुरे

एम. ए. पी. एच. डी.

(इंग्रजी आवृत्ती)

श्री.सदानंद चेंदवणकर

(मराठी आवृत्ती)

श्रीसाई वाक्सुधा

वर्ष ६१ वे)

किंमत १ रुपया

(अंक १२)

मार्च १९८३

खास उदी विशेषांक

दूरध्वनी

८८२२५६१

: कार्यालय :

“साईनिकेतन”, प्लॉट नं. ८०४-बी, डॉ. आंबेडकर पथ, दादर. मुंबई-४०० ०१४.

वार्षिक वर्गणी रु. १०/- (द.ख.सह) किरकोळ अंक १ रु. फक्त.

जगा लावावें सत्यथी । हेचि साईलीलेची कृती ॥

श्रीसाई वाक्सुधा

धन्य धन्य सत्संगती ।
काय वर्णावी तिची महती ।
तिथे पासाव विवेक विरक्षित ।
परमशांति सदुभक्तां ॥ १४ ॥
साई केवळ चैतन्य मूर्ती ।
अव्यक्तचि ते आले व्यक्ती ।
काय त्यांची निर्विषास्थिति ।
कोण निश्चिती वानील ॥ १५ ॥
भक्त भावार्थी श्रोते प्रेमळ ।
तयालंगी तोचि कनवाळ ।
प्रेमें वदे निजचरित रसाळ ।
केवळ जें राऊळ तयांचे ॥ १६ ॥
शिरीं जयाचा पडतो कर ।
अहंभावाचा होई चूर ।
सोहंभावाचा चाले गजर ।
आनंद निर्भर दृश्यजात ॥ १७ ॥
काय मज पामरा शक्ति ।
वानावया तयांची कीर्ति ।
ज्याचा तोच भक्त प्रीती ।
प्रकटवी पोथी कृपेनें ॥ १८ ॥

—श्रीसाई सच्चरित अभ्याय ५० वा.

जीवनाचा रथ

आत्मानं राथनं विद्धी
शरीरं रथमेव तु ।
बुद्धिं तु सारथिं विद्धि
मनः प्रग्रहमेव च ॥

—कठोपनिषद् १-२-३

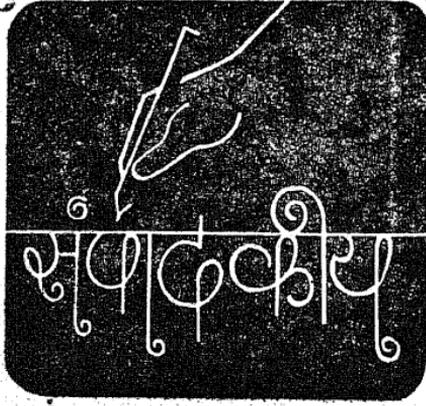
आत्मा म्हणजे रथात बसलेला
प्रवासी असे समज.
शरीर म्हणजे रथ,
बुद्धीला मात्र सारथि म्हणून जाण,
आणि मन म्हणजे
(या रथाचे) लगाम.

अनुक्रमणिका मार्च १९८३

१) संपादकीय	- श्री साईंची उदी
२) उदी नव्हे संजीवनी	- श्री. पां. वा. भुतकर
३) उदी हेच औषध	- कु. संजय गोवेकर
४) नेळूरचे साईसमाजाचे अधिवेशन	-
५) श्री साईलीला ९ वे लेखक-कवी संमेलन	- साईनंद
६) मद्रासला बाबांच्या पादुकांचे स्वागत	-
७) प्रगटे मस्जिदमें साई भगवान	-
८) बाबांच्या उदीचे अनुभव	- श्री. बळवंत वर्तक
९) श्री बाबांची विभूती	- कु. माया ओ. बी.
१०) बाबांची उदी-महान औषध	- श्री. सतीश रेगे
११) साईबाबांचा कृपाप्रसाद	- सौ. गानला
१२) तू माझा त्राता	- श्री. शंकर इनामदार
१३) बाबांची उदी व आनंदबाबांचे कार्य	- डॉ. अ. का. पाठक
१४) शरणांगतांचा आधार	- श्री. रमेश आबादे
१५) उदीचा ताजा अनुभव	- श्री. सूर्यकांत दळवी
१६) श्रीसाई कृपा	- सौ. पुष्पा य. काशीकर
१७) मोतीबिंदू शस्त्रक्रिया शिबिर	-
१८) उदीचा चमत्कार	- सौ. सुलभा गणेश प्रधान
१९) पूजा साई चरण होईल दुःख हरण	- सुशिलाबाई निंबाळकर
२०) प्रेमानंदाच्या लहरीवर मन माझे झुले	- श्री. रमाकांत पंडित
२१) जेथे जातो तेथे तू माझा सांगाती	- सौ. मीनाक्षी राजुरकर
२२) मला आलेला साईकृपेचा अनुभव	- सुजाता शामसुंदर पालकर
२३) श्री साईकृपा	- सौ. सुशिला धोपेश्वरकर
२४) साईलीलेच्या संमेलनाला चाललो आम्ही शिर्डीला	- श्री. मधुकर अंबाडे
२५) साई महिमा	- श्री. शांताराम ब्रीद
२६) साई	- श्री. शाम तेंडोलकर
२७) शरण तुला साईनाथा	- सौ. विनीता केंकरे
२८) उदी नोहे भस्म	- श्री. राधाकृष्ण गुप्ता
२९) साईची उदी जशी ही पुण्याईची नदी	- श्री. शांताराम नांदगांवकर
३०) घोषणा	-

श्रीसाईंची उदी—जगातला महान चमत्कार

देहाच्या कल्याणा संतांच्या विभूति
देह कष्टविती उपकारें ॥

याप्रमाणे संत लोक काय किंवा दिव्य अवतारी व्यक्ती काय त्यांचा जन्म कसा, त्या या पृथ्वीतलावर कशा काय आल्या याचे गूढ रहस्य महाराष्ट्रात कुठेही उपलब्ध नाही. भारतात विशेषतः महाराष्ट्रात आजतागायत कित्येक संतश्रेष्ठ; दैवी अवतारी व्यक्ती होऊन गेल्या. त्यांनी जगाचा उद्धार केला; मानवी सुखदुःखे अगदी जवळून पाहून

त्याचे निराकरण केले आणि सामान्य मनुष्याला अगदी ईश्वराप्रत नेण्याचा अगदी सोपा मार्ग दाखवून दिला. तो म्हणजे 'नामःस्मरण.' मनापासून घेतलेल्या नामः स्मरणाने मनुष्य ईश्वराप्रत जाऊन त्याचा परमभक्त होऊ शकतो आणि संसारात येणाऱ्या दुःखांचे परिमार्जन तो अगदी सहजरित्या करू शकतो.

संसार म्हटला म्हणजे सुखाप्रमाणे दुःखेही येणारच; परंतु तशा परिस्थितीतही परमेश्वराच्या नामःस्मरणाचा आधार घेऊन टिकाव धरता येतो. दुखी असणाऱ्या माणसाला दुःखे येतच नाहीत असे आपण म्हणू शकत नाही. तर त्या दुःखातून मार्ग काढण्यासाठी मनःशांतीसाठी आपल्याला कोणाची तरी जरूर लागते. त्यावेळी आपल्याला कोणाचे तरी मार्गदर्शन पाहिजे असते, आणि ते मार्गदर्शन परमेश्वराच्या नामःस्मरणामुळे मिळते. नामस्मरणाने मनःशांती मिळते; थोडावेळ का होईना पण आपल्याला दुःखाचा विसर पडतो. परमेश्वराची रूपे अनंत आहेत. प्रत्येकजण आप- आपल्या परीने परमेश्वराप्रत जाण्याचा प्रयत्न करत असतो.

विसाव्या शतकात गूढ व अतर्क्य असे श्रीसाईबाबा हे संत सिद्धयोगी अव- तारी महात्म्ये होते. त्यांचा उदो उदो सर्व महाराष्ट्रात चालत आलेला आहे.

श्री भगवान साई शिर्डी ग्रामी भक्तांना संकटातून सोडविण्यासाठी सगून रूप धारण करून आले. त्या साईमाजलीला ओळखण्यासाठी भक्तांचे शुद्ध प्रेम असावे लागते. भक्तांनी अंतःकरणापासून गाईलेल्या गोड गळ्याने हा साईभगवान आनंदाने डोळ लागतो; भक्तजन आपले सर्वस्व ह्या प्रभूपदांवर समर्पण करतात; कोणत्याही गोष्टीची

अडचणींची तमा न बाळगता ! कारण भक्तांच्या कोणत्याही प्रसंगातून सुटका करण्यासाठी हा भगवान त्वरेने धाव घेतो. श्रीसाईबाबांनी आपले अवतारकार्य चालू करण्यासाठी शिरडी हे स्थान निवडले. ते स्थान त्यांनी आपल्या अवतारकार्यामुळे पुनित बनविले. पृथ्वीवर प्रसिद्ध पण झाले. त्यांनी ह्या शिरडी गावातील श्रीमंत-गरीब लोकांना आपलेसे करून घेतले, त्यांची सुखदुःखे त्यांच्या अगदी जवळ जाऊन समजावून घेतली. आपल्या दैवी चमत्काराने अनेकांना दुर्धर व्याधीतून कायमचे दूर केले; वेळप्रसंगी दुसऱ्याचे दुःख आपल्याला घेऊन त्यांनी अनेकांना दुःखमुक्त केले.

दूरदूरचे लोक त्यांच्या दर्शनार्थ येऊ लागले. पण दर्शनाला येणाऱ्या लोकांना राहाण्यासाठी एकही वाडा अगर उतरण्यासाठी जागा नव्हती. याची त्या श्रीमाऊलीला दया आली, आणि त्या माऊलीने तीही उणीव भरून काढली. बावांविषयी चा भक्तीचा जिवाळा भक्तगणात वाढू लागला. प्रेम वृद्धिंगत होऊ लागले. शुद्ध प्रेमा-मुळे भक्तांची तन्मयता सफल होवू लागली. त्यांनी शिरडीला मोठ्या संस्थानाचे रूप दिले. पहाटे काकड आरती व रात्री शेजारती होवू लागली. पहिल्या पहिल्याने बाबा स्वतःची पूजा करू देत नसत; पण पुढे पुढे ती ते करून घेऊ लागले. समाजात 'ग' ची बाधा असणारे लोक सुद्धा शिरडीत गेल्यावर साईबाबांजवळ नतमस्तक होऊ लागले त्यांची बोधपर रसाळ वाणी ऐकून विरघळून जाऊ लागले.

बाबांच्या भक्तगणांत सर्वजातीय, सर्व धर्मीय, सर्व वर्गीय लोक होते. उच्च-कुलीन वर्गातील स्त्रिया, मोठमोठी हुद्देवाली माणसे तेथे येत होती; व ती कोणत्याही प्रकारची हलकी कामे सुद्धा करत असत. ती कामे करताना त्यांना कोणत्याही प्रकारचा कमीपणा वाटत नसे. कारण त्यांना बाबांची सेवा अगदी जवळून करायला मिळे हे एकच समाधान मिळत असे; आनंद मिळत असे. आनंदाचा संचार भक्तांच्या अंगात झाला म्हणजे भक्त आनंदाच्या त्रैलोक्यात संचार करतो. तो देहाने जगतच नसतो. त्याला सर्व जग शून्यवत् भासते. लाजलज्जा निघून जाते. उरते ती फक्त साईभक्ती ! आणि त्यातून मिळणारा आनंद; तो आनंदही क्षणभंगूर नसून चिरकाल टिकणारा !

असे हे अनंतकोटी ब्रह्मांडनायक श्री साईबाबा शिरडीच्या जंगलात साकार झाले; त्यांची राहाणीही अत्यंत साधी होती. भक्तांकडे कोणतीही याचना ते करीत नसत; तर भक्तांनी जे काही भेट म्हणून आणलेले असेल तेच त्याला 'प्रसाद' म्हणून परत मिळत असे. ते नित्यक्रम फार नियमाने पाळीत असत. गावातच भिक्षेला जात. पण ठरलेल्या पाच घरी जाऊन जे मिळेल ते खात असत. नंतर थोडी विश्रांती घेऊन मग प्रवचने देत असत. त्यांचे उपदेश शाब्दीक बोधापेक्षा सुद्धा अनुभव रूपाने जास्त

असत. त्यामुळे ते लोकांना जास्त चटकन कळत. तो उपदेश भक्त लोकांना मौल्यवान् पण वाटत असे. त्यामुळे श्रद्धेने येणाऱ्या भक्तांचे बाबांकडे अति उच्च प्रकारचे हीत होत असे.

बाबांच्या दर्शनार्थ येणाऱ्या भक्तांमध्ये हेतूःपुरस्सर लोक बरेच येत असत. परंतु त्यांच्या कामना पुरवून त्यांचे मन अत्यंत बेमालूमपणे हिताकडे ते वळवीत असत. दारी आलेल्या याचकाला ते कधीच रिक्त हस्ताने पाठवीत नसत. त्यांच्या हातून प्रसाद मिळाल्यावर मनोकामना सफल होतातच; असा भक्तगणांचा दृढ विश्वास होता. बाबांनी आपल्या नुसत्या अंगाऱ्याने. उदांने अनेकाना व्याधीमुक्त केले आहे. अनेकाना लहान मोठ्या अडीअडचणीतून कायमचे मुक्त केले आहे. त्यांच्या निर्वाणाला आता ६४ वर वर्षे होऊन गेली तरी सुद्धा द्वारकामाईत त्यांनी आपल्या अचाट योग सामर्थ्याद्वारे पेटविलेल्या धुनीतील उदी असंख्य भक्तांना शंभर टक्के उपयोगी पडत आहे. भक्त शिरडीची वारी आज करतात बाबांच्या समाधी स्थानाचे दर्शन व त्यांच्या उदीची प्राप्ती करण्यासाठीच.

श्री बाबांच्या उदीचा भक्तांना आलेल्या चमत्कारीक अनुभवांचा हा खास अंक वाचकांचे हाती देताना आम्हाला आनंद वाटत आहे. यापूर्वीही आम्ही अशाच प्रकारचा एक अंक भक्तांच्या हाती दिला होता त्याचे भक्तांनी मनापासून स्वागत केले होते. या अंकाचे पण ते स्वागत करतील अशी साईचरणी इच्छा प्रगट करतो.

जय साईराम, ओम साईराम

साईबाबांच्या आरत्यांची कॅसेट

● शिरडीच्या श्रीसाईबाबांच्या मंदिरात काकड आरती, माध्यान्हआरती धूपारती व शेजारती अशा म्हटल्या जाणाऱ्या आरत्यांच्या सुभाष्य कॅसेट्स नुकत्याच तयार झालेल्या आहेत. यातील आरत्या श्री. प्रभाकर कारेकर, अरविंद पिळगावकर, अजित कडकडे, प्रकाश धात्रेकर, शरद जामेकर, सौ. रजनी जोशी, कान्होपात्रा किणीकर, सौ. सुधा जोशी व कु. रेगे यांच्या गळ्यातून उतरलेल्या आहेत, संगीत विददर्शन श्री. वासुदेव चंद्रचूड यांनी केले असून या कॅसेट्सची किंमत अबघी ४२ रु. आहे. संपर्क श्रीसाई निकेतन, ८०४ बी. डॉ. आंबेडकर रोड दादर, मुम्बई ४०००१४ वेळ सोमवार ते शुक्रवार १०-३० ते ५-३० शनिवार १०-३० ते १-३०

उदी ! नव्हे संजीवनी !

—श्री. पां. वा. भुतकर

२३/१६७५ अभ्युदय नगर मुंबई ३३

● साईबाबा जरी आज ह्यात नसले तरीही त्यांनी जिती जागती स्मृती ते ह्यात असतानाच इथे ठेवून दिली आहे. पवित्र अशी ही धुनीमाई साईबाबांनी पेटविली होती व ती त्यांच्या पवित्र हातांची साक्ष देत अजून पेटतच आहे. हजारो गोणी उदी ती दररोज देतच आहे. लाखो लोकांची दुखणी ही उदी सध्या दूर करीत आहे. प्रश्न असा आहे की या उदीमध्ये संजीवनीचे सामर्थ्य कशामुळे टिकून आहे ?

● बाबा हे प्रथम प्रथम लोकांना झाडपाल्याची तसेच इतर वनौषधी देत असत व त्यामुळे लोकांना गुण येई पण नंतर बाबांना कळून चुकले की ही औषधे आपण पृथ्वीवर आहोत तोपर्यंतच लोकांना देणार. नंतरच्या अनेक पिढ्यांना कोण औषध देणार ? त्यांच्या लक्षात आल्याबरोबर त्यांनी ही झाडपाल्याची औषधे देणे बंद केले. औषध असे हवे की घेणाऱ्या पुढील पिढीलाही ते उपयोगी हवे. आपण ह्यात असू वा नसू आपण तयार केलेले औषध सदासर्वकाल जनसामान्यांना मिळाले पाहिजे. मग त्यांनी या गोष्टीवर बराच काळ विचार केला असावा, व अग्नीतून तावून सुलखून निघालेली उदी हीच या कामी उपयोगी पडेल असे त्यांना वाटले.

एकदा औषधाचे स्वरूप निश्चित झाल्यानंतर बाबा सर्व लोकांना पोटात घेण्यास किंवा वरून लावण्यास उदीचेच औषध देत असत. बाबांची अंतःप्रेरणा त्यांची श्रद्धा हिचे मिश्रण म्हणजेच उदी ! मिमाजी पाटलाचा क्षयरोग बाबांनी उदी देऊनच बरा केला. नानासाहेब चांदोरकर यांना देखील त्यांच्या घरी मुद्दाम उदी पाठवून त्यांच्या अडलेल्या मुलीची सुटका केली. उदीने बरी झालेली कितीतरी उदाहरणे आपणास साईसत्चरित्रात वाचावयास मिळतात.

उदी म्हणजेच विभूती किंवा रक्षा. सर्व संसार हा उदीसमान आहे. देह हा नश्वर आहे. त्याचे पतन झाल्यावर त्याची राख बनते ही वस्तुस्थिती लोकांच्या लक्षात यावी म्हणूनच बाबांनी लोकांना ही उदी औषधरूपाने द्यावयास सुरुवात केली. प्रसाद म्हणून देखील ते ही उदीच देत असत. सर्वसंग परित्याग केलेले साधू लोक ज्याप्रमाणे अंगाला राख फासून सच्चिदानंद अवस्थेचा अनुभव घेतात. त्याचप्रमाणे सर्व-

सामान्यांना देखील चिरंतन सुखाचा शोध लागावा या दृष्टीने बाबांनी उदीची प्रेरणा केली असावी असे दिसते;

आता व्यवहारी माणसाच्या दृष्टीने पाहता आपणास असे दिसून येते की कोणत्याही रोगावर उदी गुणकारी ठरते. मोठमोठे डॉक्टर्स एकेका रोगावर दहा-दहा पंधरा-पंधरा औषधाची योजना करतात. पण उदी हेच एकमेव औषध हजारो रोगांवर कसे काय परिणाम करते ? या उदीला संजीवनीत्व कशामुळे प्राप्त झाले ? या सर्व प्रश्नांना फक्त एकच उत्तर आहे की बाबांनी आपल्या आयुष्यातील संपूर्ण श्रद्धा व असीम पुण्याई त्यात मिसळलेली आहे. हयातीनंतर देखील अदृश्य रूपाने बाबा ह्या उदीला आशीर्वाद देत आहेत. जोपर्यंत धुनीमाई पेटते आहे व उदीच्या लाखो गोणी देत आहे तोपर्यंत बाबांचे अखंड आशीर्वाद त्या पाठीमागे असणारच यात मुळीच संदेह नाही. उदीमागील प्रेरणा काहीही असो; एक गोष्ट मात्र निर्विवाद सत्य आहे की ही अल्पमौली व बहुगुणी उदी ही सर्वसामान्यांना सतत मिळत रहावयास हवी. मला खात्री आहे की पवित्र उदी देणारी ही धुनीमाई अखंड तेवत राहील. जगाच्या प्रलयकालापर्यंत सतत उदी देत राहील. सर्व मोठ्या लोकांच्या बाबतीत आपली एक म्हण प्रचलित आहे. 'मरावे परी किर्तीरूपे उरावे' बाबा हे फार मोठे सद्गुरू होऊन गेले. ते उदीरूपानेच आज जिवंत, हयात आहेत व आपल्या लाखो भक्तांना उदीतून भेटत आहेत.

संत श्री गुलाबबाबा युगमहिमा कॅसेट

● काटेल कोलाद जि. बुलढाणा येथील संत श्री गुलाबबाबा यांच्या भक्तांच्या आग्रहास्तव पोथीरूप कॅसेट महाशिवरात्रीचे दिवशी उपलब्ध करण्यात आली आहे. या सी ९० कॅसेटमधील पोथीची कल्पना संत श्री शितोळे बाबांची असून तिचे संकलन श्री. पांडुरंग खाडे व लेखन श्री. वसंतराव निनावे यांनी केले आहे. आरती शाहीर विठ्ठलांची असून ती स्वरबद्ध करण्याचे काम संगीत कार श्री. आनंद शर्मा यांनी केले आहे. गायक श्री विश्वजीत हे आहेत. तसेच श्री गुलाबबाबांच्या काटेल आश्रमाचे धावते दर्शन घडविणारी कॅसेट प्रसिद्ध झाली आहे. या कॅसेटस संबंधीची विशेष माहिती-संत श्री शितोळे बाबा, गुलाब बाबा दरबार, जिजामाता चौक, असल्फानगर घाटकोपर (पश्चिम) मुम्बई ८४ येथे करावी.

卐 उदी हेचः औषध 卐

—कु. संजय सावळाराम गोवेकर

शिवनेरी बिल्डिंग ४/१७४

दादासाहेब फाळके रोड, दादर मुम्बई १४

नित्य मी जिवंत जाणा हेची सत्य

नित्य घ्या प्रचित अनुभवे ।

● खरंच बाबा अजूनही जिवंत आहेत, व आपले चमत्कार आपल्या भक्तांना दाखवतात.

माझी बहीण इयत्ता सातवीत होती. तिची वार्षिक परिक्षा सुरु होती. तिचा पहिला पेपर चांगला गेला. मात्र दुसऱ्या पेपरच्या दिवशी तिला ताप भरून आला. तिने पेपरचा अजिबात अभ्यास केला नव्हता. ती तापाने हैराण झाली. शेवटी तिला डॉक्टरकडे नेण्याची पाळी आली. मला बाबांची आठवण झाली. मी मनात म्हटले, कशाला डॉक्टरकडे न्यायचे. आपले बाबाच डॉक्टर आहेत ना! बाबा तर सऱ्या जगाचे डॉक्टर!! मी त्यांची उदी घेतली. थोडे तीर्थ केले व बाबांना प्रार्थना केली बाबा माझ्या बहिणीचा उद्या पेपर आहे. तिचे हे वर्ष फुकट जाता कामा नये. तेव्हा तुम्हीच तिला बरे केले पाहिजे, व ती ते तीर्थ पिऊन झोपी गेली.

आणि काय आश्चर्य! माझी बहीण सकाळी तीन वाजता उठून अभ्यास करून ती परिक्षेला गेली. पेपर देऊन आली तेव्हा मी विचारले पेपर कसा गेला! ती म्हणाली, अतिशय सोपा गेला, आणि आता तर ती चांगल्या गुणानी पास झाली.

खरंच बाबांची उदी म्हणजे एक प्रकारचे औषधच आहे. बाबांनी असेच आपल्या भक्तांसाठी संकटकाळी असेच घावून जावे, हीच बाबांच्या चरणी प्रार्थना.

ऑल इंडिया शिरडी साईसमाजाचे

२० वे यशस्वी अधिवेशन

ऑल इंडिया शिर्डी श्रीसाई समाजाचे विसावे अधिवेशन यंदा आंध्र प्रदेशातील नेलूर या गावी ७, ८, व ९ जानेवारी १९८३ हे तीन दिवस मोठ्या थाटाने साजरे करण्यात आले. आंध्र प्रदेशात याच सुमारास काही निवडणुका होत्या व त्या निवडणुका होऊन त्यांचे निकाल हे अधिवेशन चालू असताना लागत होते. बहुसंख्य निकाल तेथल्या जनतेच्या अपेक्षित बाजूने लागत होते त्यामुळे अधिवेशनाचे परिसरात आनंदाचे वातावरण पसरले होते.

ऑल इंडिया शिर्डी साई समाज ही जगप्रसिद्ध संस्था दक्षिणेत श्रीसाईबाबांचा प्रचार प्रसार करणारे प. पू. कै. नरसिंह स्वामीजींनी १९४१ साली मद्रास येथे स्थापन केली. १९४६ सालापासून या संस्थेची अधिवेशने भरविली जात आहेत. अगदी पहिले अधिवेशन मद्रास येथे व दुसरे १९४८ साली कोईमटूर येथे भरविण्यात आले होते, त्यानंतर १९४९, ५०, ५१, ५२, ५४ व ५५ या साली अनुक्रमे मदुराई, कलकत्ता, धारवाड, पुणे, मुंबई व बडोदा अशी ३, ४, ५, ६, ७ व ८ अशी अधिवेशने भरविली गेली होती. १९८२ साली १९ वे अधिवेशन बंगलोर येथे भरविले गेले होते.

यंदाचे हे २० वे अधिवेशन नेलूर येथल्या गांधीनगर चौकातील श्रीसाईबाबा मंदिरातील आवारात भरविण्यात आले होते. नेलूर येथील हे मंदिर १९४१ साली स्थापन करण्यात आलेले असून या मंदिरात श्रीबाबांची तीन-चार फूट उंचीची संगमरवरी मूर्ती बसविण्यात आलेली आहे. मूर्तीच्या सभोवती चांदीची सुंदर अर्धवर्तुळाकृती कमान असून विजेच्या रोषणाईत कमान आणि मूर्ती मोठी खुल्लेच दिसते या मंदिराचे सध्याचे व्यवस्थापक श्री. पोलीसेट्टी मालकोंडय्या बी. ए. हे आहेत. नेलूर साईभक्त मंडळी हे येथल्या साईमंदिर संस्थेचे नाव आहे.

विशेष म्हणजे यंदाच्या या अधिवेशनाला श्रीबाबांच्या रौप्य पाहुंका शिरडीहून भाविकांच्या, भक्तांच्या दर्शनाला मुद्दाम आणण्यात आल्या होत्या. गुरुवार ता. ६ जाने. रोजी सायंकाळी ठीक ६ वा. मुंबईहून रेणूगुंठा मार्गे या चांदीच्या पाहुंका नेलूर येथे पोचल्या. तेव्हा तेथल्या गांधीनगर या भरवस्तीतील चौकांतून त्यांची वाजत-गाजत शेकडो भक्तांच्या समवेत मिरवणूक काढण्यात येऊन ती श्रीसाईमंदिरात नेण्यात

झाली. त्याच रात्री शेकडो भाविकांनी त्या पादुकांचे दर्शन घेत असतानाच मंदिराच्या आवारात, प्रसन्न वातावरणात व विजेच्या रोषणाईत श्रींच्या भजनाचे विविध कार्यक्रम झाले.

शुक्रवार दिनांक ७ जानेवारीस सकाळपासूनच कार्यक्रमस सुरुवात झाली असली तरी खऱ्या अर्थाने सायंकाळी ५ वाजता रितसर कार्यक्रम सुरू झाले. प्रथम मंदिराच्या ध्यान मंदिरातील तीन प्रतिमांचे अनावरण करण्यात आले. श्रीसाईबावांच्या प्रतिमेचे अनावरण डॉ. श्री. दि. परचुरे कार्यकारी संपादक श्रीसाईलीला इंग्रजी आवृत्ती, यांचे शुभहस्ते करण्यात आले तर प. पू. श्री. नरसिंह स्वामीजी यांच्या तैलचित्र प्रतिमेचे अनावरण श्री. के. व्ही. रमणमूर्ती काकीनाडा व श्रीराधाकृष्ण स्वामीजींच्या प्रतिमेचे अनावरण बंगलोरचे श्री. भास्कर राव यांचे शुभ हस्ते करण्यात आले.

पुढे नेलूर जिल्हा सहकारी मध्यवर्ती बँकेच्या इमारतीच्या परिसरातील भव्य मंडपात जाहीर कार्यक्रम पार पाडण्यात आले. अधिवेशनाचे उद्घाटन दक्षिणेतील वयोवृद्ध ज्ञानमहर्षि ताडपळे राघव नारायण शास्त्री गुरू चंडोल, गुंतूर जिल्हा यांनी केले. यानंतर नेलूर साईभक्त मंडळीचे चिटणीस श्री. पी. मालकोंडय्या यांनी नेलूर येथील श्रीसाईबावा मंदिराचा इतिहास व तेथील विविध उपक्रमांची माहिती करून दिली. अधिवेशनाला आलेल्या थोरामोठ्यांचे संदेश वाचून दाखविण्यात आले. नंतर अधिवेशनाचे अध्यक्ष व मद्रास हायकोर्टाचे सेवानिवृत्त न्यायाधिश श्री. एन्. कृष्ण-स्वामी रेड्डी यांचे अध्यक्षीय भाषण झाले. त्यानंतर या अधिवेशनाप्रित्यर्थ प्रकाशित करण्यात आलेल्या स्मरणिकेचा प्रकाशन समारंभ डॉ. गजाननराव दामोल्कर श्रीसाई सच्चरित्रकार हेमाडपंताचे चिरंजीव यांचे शुभहस्ते करण्यात आला. रात्री दहा वाजता नेलूर येथल्या एल. पी. हॉलमध्ये श्री. के. व्ही. रमणमूर्ती काकीनाडा, लिखित शिर-डीच्या साईबावांचे जीवन या तेलगू नाटकाचा २२६ वा प्रयोग दाखविण्यात आला. या नाटकात स्वतः लेखक व त्यांच्या पत्नीने पण भाग घेतलेला होता. हे नाटक अतिशय उत्कृष्ट झाले.

दुसऱ्या दिवशी म्हणजे शनिवार ता. ८-१-८३ रोजी सुप्रभातम, भजन, अभिषेक अर्चना इ. विधी झाल्यावर देशातील विविध साईसंस्थांचे उपक्रमाबद्दल अनेकांची भाषणे झाली, यामधून श्री. टी. केशवराव मद्रास, श्री. विश्वनाथन मद्रास, श्री. जे. के. पुरी, चन्दीगड, डॉ. परचुरे व श्री. सदानंद चेंदवणकर इ. ची भाषणे झाली. यानंतर सौ. भवानीबाई यांचा हरिकथाचा अत्यंत बहारदार एकपात्री असा कार्यक्रम झाला. सायंकाळी श्री. एन. हनुमंता राव ऍण्ड पार्टी यांची भक्ती गीते श्री. आर. कृष्णा मूर्ती यांची गीते, नृत्यनाटिका असे कार्यक्रम झाले.

हैद्राबादचे संत श्री विठ्ठलबाबा यांनी नेल्डरच्या अधिवेशनात श्रीबाबांच्या चित्रांचे एक छानदार प्रदर्शनही भरविले होते. भक्त मंडळी प्रदर्शन बघत असताना.

श्री. विठ्ठलबाबांच्या प्रदर्शनातील बाबांची चित्रे चितारणारे कुंचलेबहादुराचा गौरव डॉ. परचुरे करीत असताना.

रविवारी सकाळीच मात्र कोंडय्या पल्लम येथल्या मंदर येरेसा यांच्या आश्रमात सर्व मंडळी गेली व तेथल्या अनाथ, अपंग, अंधू मुलांमुलींना साईचा प्रसाद म्हणून भरपूर खाऊ वाटण्यात आला. तसेच सर्व मुलांना स्टेनलेस स्टीलची ताट-वाट्या, ग्लासे ही पण संस्थेतर्फे वाटण्यात आली. आलेल्या काही पाहुण्या मंडळींनी पण आश्रमाला भराभर आर्थिक सहाय्य पण केले.

रविवार ता. ९-१-८३ च्या कार्यक्रमात विविध विषयावर ठिकठिकाणाहून आलेल्या प्रतिनिधींचा चर्चात्मक कार्यक्रम झाला. तर दुपारच्या कार्यक्रमात ठिकठिकाणाहून आलेल्या पदाधिकाऱ्यांचे विविध विषयावर व प्रभावर मार्गदर्शनपर सूचना कार्यक्रम झाले. या कार्यक्रमात डॉ. श्री. दि. परचुरे व श्री. सदानंद चेंदवणकर कार्यकारी संपादक श्री साईलीला अनुक्रमे इंग्रजी व मराठी आवृत्ती यांची पण भाषणे झाली. रात्री राजकुमारी प्रभावती माताजी यांचा श्रीसाईबाबा विषयक आख्यानाचा अत्यंत श्रवणीय असा कार्यक्रम झाला, व आभारप्रदर्शनांनंतर हा तीन दिवसांचा सोहळा संपला.

या अधिवेशन प्रसंगी बाहेरगावाहून आलेल्या सुमारे शंभरावर स्त्री-पुरुष प्रतिनिधींची चहापान, कॉफीपान, नाष्टा व भोजन इ. ची सर्व ती चोख व सुंदर व्यवस्था करण्यात आली होती.

साईभक्त पणशीकर यांचे अभिनंदन

महाराष्ट्रातील एक नामांकीत अध्यात्मवादी, भगवत् गीतेवरील एक प्रसिद्ध ग्रंथचर्चकार व साईभक्त श्री. व्ही. व्ही. उर्फ आबासाहेब पणशीकर यांची स्वित्झर्लंड मधील विंटरथुर या शहरातील स्वामी श्री. ओंकारा नंदजींच्या आश्रमात प्रमुख आचार्य म्हणून नेमणूक करण्यात आली असून या आश्रमात स्वीस-जर्मन तरुणांना हिंदुकरून घेण्यात येते. याच आश्रमातर्फे पश्चिम जर्मनीत ब्युसिंगन येथे नव्यानेच सुरू होणाऱ्या संस्कृत विद्यापीठाचे रजिस्ट्रार म्हणूनही त्यांची नेमणूक करण्यात आली आहे. या बरोबरच श्री ओंकारानंद मठाचे उपाध्यक्ष व त्या देवस्थानचे मुख्य प्रशासक म्हणूनही त्यांचेवरच जबाबदारी सोपविण्यात आली आहे. श्री. ओंकारानंदजी महाराज हे मूळ सिकंदराबादचे असून त्यांनी १९६५ साली आश्रमाची स्थापना केली असून ते हृषीकेशच्या स्वामी शिवानंद महाराजांचे पट्टशिष्य होत. स्वामीजींचा आश्रम हा युरोपात फार मोठा समजला जातो. श्री स्वामी ओंकारानंदजी महाराज हे लहान पणा पासूनच कष्टर साईभक्त आहेत. नव आश्रमात त्यांनी बाबांचे एक मंदिरही बांधले आहे. श्री. पणशीकरांच्या या नव्या सेवे बद्दल मनापासून अभिनंदन.

श्रीसाईलीला लेखक-कवी नववे स्नेहसंमेलन शिरडी-१९८३

—साईनंद

● श्रीसाईबाबा संस्थान शिरडीच्या श्रीसाईलीला या मुखपत्राच्या लेखक-कवीचे नववे स्नेहसंमेलन रविवार ता. ३० व सोमवार ता. ३१ जानेवारी १९८३ या तारखांना शिरडी येथे भरविण्यात आले होते. १९७५ साली अशा स्वरूपाचे संमेलन प्रथमच भरविण्यात आले होते. तेव्हापासून यंदाच्या वर्षापर्यंत ही परंपरा कायम आहे. यंदा ९० वर लेखक-कवींचा मेळावा एकत्र आला व दोन दिवसांचा सुखद सोहळा सुव्यवस्थितपणे यशस्वी पार पडला.

श्रीसाईलीला मासिकामधून गेल्या नऊ वर्षांत निदान तीन तरी लेख किंवा कविता ज्या साहित्यिक भक्तांच्या छापल्या गेल्या आहेत अशानाच निमंत्रण देण्यात आले होते. यंदा हे संमेलन शांतिनिवास या नवीन निवासस्थानाच्या तळमजल्यावरील प्रशस्त दालनातील अर्ध्या भागात भरविण्यात आले होते. तिथे मुलायम गादीच्या बैठका अंथरून बसण्याची सोय करण्यात आली होती. या संमेलनास अध्यक्ष म्हणून कोल्हापूरचे प्रख्यात वयोवृद्ध साईभक्त व श्री बाबांच्या कृपाशिर्वादाने एम. बी. बी. एस. डॉक्टर झालेले श्री. राजाराम सीताराम कापडी हे लाभले होते. डॉ. श्री. कापडी यांचे वय सध्या ८७ वर्षांचे असून गेल्या गणेशोत्सवात त्यांनी श्री. राम गणेश गडकऱ्यांच्या 'भावबंधन' या नाटकातून घुंडीराजाची यशस्वी भूमिका केलेली होती. १९१८ साली त्यांना श्री बाबांचे अगदी जवळून दर्शन घडले. आशिर्वाद लाभला व तेव्हापासून त्यांना बाबांच्या बद्दल जो जिव्हाळा, प्रेम, आदर, भक्तीभाव वाटत आहे तो आजपर्यंत अगदी जशाच्या तसाच कायम आहे. संमेलनास माजी अध्यक्ष या नात्याने साईसच्चरित्रकार हेमाडपंतांचे चिरंजीव डॉ. गजाननराव दामोदरकर, इंदूरच्या सौ. प्रभाताई मुळये, नगरचे श्री. ग. ज. चितांबर, श्री. नानासाहेब रासने हे उपस्थित होते. याशिवाय मद्रास येथील ऑल इंडिया साई समाजाचे सध्याचे अध्यक्ष श्री. टी. केशवराव, त्या संस्थेचे चिटणीस श्री. विश्वनाथन, मुंबईचे प्रख्यात साईभक्त व दादर येथील साईभक्त मंडळाचे सर्वस्व डॉ. एम. के. किर्तीकर, मॅचेस्टर येथे कापड उद्योग घंघ्यातील विविध विभागाचे तांत्रिक शिक्षण घेतलेले व मफतलाल उद्योग

समूहातील एक अधिकारी श्री. द्वारकेशभाई शहा श्री. बोरवके ही पाहुणेमंडळी पण हजर होती.

संमेलनास मुम्बईहून सर्वश्री डी. आर. खडके, अनिल रसाळ, रमाकांत पंडित, विजय हजारे, माधव गोरे, सौ. वसुंधरा चोरे, सौ. कलावती चव्हाण, राधाकृष्ण गुप्ता, अनिल रिसबुड, श्रीराम सातडेकर, सौ. कुमदिनी टिळक, सौ. अस्मिता दांडेकर, सौ. सुशिलाबाई हजारे, सौ. तारा चेंदवणकर, श्री. ग. रा. पालकर, श्री. वसंतराव प्रधान, श्री. प्रभाकर कोळमकर, श्री. विपिन स्वादीया, डॉ. अ. का. पाठक, सूर्यकांत दळवी, श्री. डी. आर. दळवी, सौ. शांता सरोदे, लीलाताई गोलतकर, श्री. मधुसूदन करवेळकर, सुरेश सातपुते, सौ. शशिकला रेवणकर, श्री. बेलवलकर इ. लेखक कवी मंडळी आली होती. ब्रीदनाथहून श्री. संजयानंद स्वामी व मीरा संजयानंद हे संत आलेले होते. लोणावळ्याहून डॉ. इंदूताई नाईक व डॉ. सुमती खानविलकर हजर होत्या. पिंपरीहून श्री. व सौ. पोतनीस पतीपत्नी उपस्थित होती. पुण्याहून श्री. दत्तात्रय मोरे, रघुनाथ सांडभोर, श्री. एम. बी. निंबाळकर, सौ. उषाताई मुळये, सातान्याहून श्री. पांडुरंगराव भुजबळ, डॉ. एम. जी. शिंदे, श्री. प्रभाकर कांबळे, बडोद्याहून श्री. मधुकरराव अंबाडे, धुळ्याहून श्री. नागेश मोगलाईकर, सौ. लीलाताई मराठे, श्री. जगदीश देवपूरकर, नवापूरहून श्री. रमेश चव्हाण, श्री. हसमुख पाटील, श्री. मधुकर मंडलिक, शांतीलाल दवे, बिदरहून प्रा. गुंडेराव पटवारी, डॉ. हिब्यारे व सौ. मथुराबाई हिब्यारे, भंडार्याहून डॉ. मालती राहाटे, शिरुडहून श्री. बी. डी. जगतपुरिया, नांदेडहून श्री. लक्ष्मणराव रापतवार, इंदूरहून श्री. बापूसाहेब निरखे, श्री. प्रकाश कर्वे डॉ. बाबाजी, चंदीगडहून श्री. जुगलकिशोर पुरी, गरखलहून श्री. गोयल, काटोलहून सौ. सिंधु कृष्णराव सणस, कानपूरहून डॉ. बी. जी. दास, कलकत्याहून सौ. सरोजिनी देवी राजू, मद्रासहून श्री. आर. एस. रामकृष्णन, हैद्राबादहून श्री. एम. गंगा रेड्डी खुद्द शिरडीच्याच श्रीमती लीलाताई गुजरायी व निवृत्ती गोंदकर पाटील व श्री. महेशभाई वैष्णव, श्री. लुतडे, श्री. रणजित पाटील, प्रकाश लालवाणी, व्ही. सुंदरम, ब्रिजमोहन मोर्य इ. मंडळी हजर होती.

रविवार ता. ३० जानेवारी १९८३ रोजी सकाळी ठीक साडे नऊ वाजता या संमेलनाचे उद्घाटन “स्वर्गधरेच्या सीमेवरती भूलोकीची अमरावती ही.” या स्वागत गीताने झाले. श्री. परलेकर रचित हे गीत साई भक्त श्रीराम सातडेकर यांच्या कंठातून तबला पेठीच्या सुरेल साथीत गाईले गेले. नंतर या संमेलनाचे रितसर उद्घाटन व सर्व उपस्थित पाहुण्यांचे स्वागत मा. श्री. क. हि. काकरे साहेब, कोर्टरिसिन्डर श्रीसाईबाबा संस्थान शिरडी यांनी केले. नंतर श्रीसाईच्या प्रतिमेस पुष्पहार

घालून व त्यांच्या समोर समईची अखंड ज्योत तेवत ठेऊन अध्यक्ष डॉ. कापडी यांनी संमेलनाच्या कार्यास सुरुवात केली.

प्रथम श्री. सदानंद चेंदवणकर यांनी या संमेलनाची संपूर्ण योजना व दोन्ही दिवसांचा कार्यक्रम सांगितला. त्यानंतर अध्यक्ष डॉ. कापडी यांचा परिचय डॉ. परचुरे यांनी करून दिला. यानंतर श्रीसाईलीलाच्या फेब्रुवारी १९८३ च्या श्रीसाईकाव्य बहार या खास अंकाचे व इंग्रजी आवृत्तीचेही अध्यक्षांचे शुभहस्ते प्रकाशन झाले. ज्या कवींनी या अंकात हजेरी लावली होती व जे तिथे या प्रसंगी हजर होते अशा ३२ कवींना अध्यक्षांचे शुभ हस्ते अंकाची भेटप्रत व प्रसादरूपी पुरस्कारही देण्यात आला. ३० जानेवारी असल्याने ११ वाजता भोंगा वाजवला गेला व राष्ट्रपिता महात्मा गांधीजींना व दिवंगत साईभक्त व हुतात्मे तसेच संस्थानचे दिवंगत कर्मचारी रेडमाताई पवार, भाऊसाहेब खोत, ताई निमोणकर इ. ना सर्व मंडळींनी मिनिटभर उभे राहून श्रद्धांजली वाहिली गेली.

यानंतर अध्यक्ष डॉ. कापडी यांचे प्रास्ताविक भाषण झाले ते असे :

डॉ. कापडी यांचे प्रास्ताविक भाषण

ओम नमोजी साईनाथा । तव चरणी ठेविला माथा ।

विलया नेई भवभय व्यथा । शिर्डीग्राम निवासी साई प्रभो ।

साईलीलेचे मुख्य संपादक मॅ. श्री. क. हि. काकरे, दोन्ही इंग्रजी आणि मरठी मासिकांचे कार्यकारी संपादकद्वय श्री. परचुरे व श्री. चेंदवणकर व संमेलनाला जमलेले साईभक्त, मागील अध्यक्ष व साईभक्त बंधुभगिनीनो—

श्री साईबाबांच्या कृपेने व तुम्हा सर्वांच्या सद्भावनेने नवव्या कवी-लेखक संमेलनाचे अध्यक्षपद भूषविण्याचे भाग्य मला लाभले हे मला जणू अमृतफळ मिळाले असे मी मानतो. साईसेवेची संधी अव्याहत तीन वर्षे मिळाली. कवी-लेखक संमेलनास हजर राहण्यास माझी आयुमर्यादा वाढली ही सुद्धा परमेश्वरी साईशक्ती लीलाच होय.

इ. स. १९१८ साली साईबाबांकडे येण्याची प्रेरणा मला जर झाली नसती तर मी वडिलांच्या तंबाखुच्या गादीवर बसून विडी-तंबाखुची बंडले आयुष्यभर मोजीत राहिलो असतो. इ. स. १९१८ पर्यंत मला बाबांचे नावसुद्धा माहित नव्हते. परंतु माझे बंधु कै. खाराराम सिताराम कापडी उर्फ आण्णा हे आपले आर्टिस्ट मित्र श्री.

राममाऊ देशपांडे यांच्या बरोबर १९१८ तच शिर्डीला येऊन गेले. त्यांनी बावांची महती गाण्यास सुरुवात केली. त्यामुळे मला बावांचे दर्शन घेण्याची उत्कंठा लागली.

आमच्या सारखी चिडीची बच्ची, बावांनी पायाला दोर बांधून कोणाला खप्नात दर्शन देऊन, कोणाला फूटपाथकर विक्रीस ठेवलेले बावांचे फोटो पाहून आपल्याकडे खेचून आणले. त्यापैकीच मी एक आहे, असे मी मानतो. हे सुद्धा मी माझे भाग्यच समजतो. नाहीतर आज जाऊ उद्या जाऊ असे मी मी म्हणणारे लोक जसे बावांच्या पदरज कणाचे दर्शन घेण्यास सुद्धा मुकले व शेवटी हळहळले तशी माझी स्थिती झाली असती.

त्यावेळी शिर्डी गाव हे सामान्य खेडे होते. कोपरगावला रेल्वेने जाऊन खटान्याने अगर टांग्याने जावे लागे. श्रीमंत नागपूरचे बुट्टी, साठे, दिक्षीत वगैरेचे दोन तीन वाडे होते. हल्ली साईं मंदिराच्या उजव्या बाजूस सिंधी वगैरेची भरणूच दुकाने आहेत त्या जागी तेथे खेडवळ पद्धतीची धाब्याची घरे होती. तेथील एका बाईच्या घरी आमची राहण्या-जेवणाची सोय झाली.

आम्ही बहुधा गुरुवारी सकाळी शिर्डीला पोहचलो. त्यावेळी बावांची स्वारी मशिदीतून लवाजम्यानिशी लंडीवागेकडे निघाली होती. झटपट हातपाय धुवून आम्ही बावांच्या दर्शनासाठी त्या गर्दीत शिरलो.

कोरण्या कोरण्यावर बावा थांबत. त्यावेळी दर्शनासाठी झुंबड लागे. प्रत्येकवेळी बावा थांबले की थांबले, आम्ही बावांच्या पदस्पर्शासाठी थांबत असू. बाबा अनबाणी चालत असत. 'अरे कशाला धावता, एकदा दर्शन झाले ते पुरे.' असे म्हणत असलेले आम्ही एकले होते असे मला आठवते.

त्याच रात्री बावांची चावडीत झोपण्यासाठी एक दिवसाआड जात तोच हा दिवस होता. दोन प्रहरी ३-४ वाजल्यापासून पालखी फुलांच्या माळांनी शृंगारली जाई. एकीकडे पालखी शृंगारली जात असताना भजनाचा फड टाळ मृदुंगाच्या वाद्यांच्या जय जय करीत जोषात येई.

रात्री पालखी निघाली म्हणजे बावांचा शृंगारलेला घोडा शामा आघाडीवर असे. फटाके वगैरे दारू, सामान लावणारी मंडळी दिंडीच्या जरा पुढे आतषबाजीच्या मस्तीत बावांचा जयजयकार करीत चावडीवर पोहचल्यावर बावांची बैठक तयार असे. बैठकीची जागा फळयाने बांधलेली स्वतंत्र ठेविलेली होती. पूजा अर्चा सुगंधी द्रव्ये

पायाला लावण्यात येई. त्याच वेळी तंबाखुची भरलेली चिलीम पेटविली जाई. बाबांनी झुरका मारल्यावर ती भक्त मंडळीत गरगर फिरे. आम्ही दारातच उभे राहून हा विलोभनीय सोहोळा पहात होतो. साई-सच्चरित्रात वर्णन केल्या प्रमाणे हुबेहुब हा सोहळा प्रत्यक्ष पहाण्याचे भाग्य अगदी जवळून पहायला मिळाले. बाबांच्या संनिध जेवढा वेळ घालवितां येईल तेवढा घालविण्याची आम्ही पराकाष्ठा केली.

दुसऱ्या दिवशी सकाळ पासून दर्शनाची बारी लागे. जेवण झाल्यावर निघेपर्यंत आम्ही ३-४ वेळा तरी बाबांच्या पायांच्या धुळीकणाने पुनीत झालो. प्रत्येक खेपेला बाबांनी मांगितल्याशिवाय त्यांच्या हातीं एक एक रूपया ठेवला.

आमचे रेल्वेचे रिटर्न तिकीट काढले असल्यामुळे आम्हाला दोन प्रहरी जेवणा-नंतर निघण्याची घाई सुरू झाली. त्याच तिकीटावर आम्हाला नासिक क्षेत्र गाठावयाचे होते. मी बाबांना विचारले की, माझे मन दोलायमान झाले आहे. वडीलांच्या घंघात पडावे की शिक्षण चालू ठेवावे. मी मॅट्रीक पास झालो आहे. बाबांनी ताबडतोब उत्तर दिले, डॉक्टर हो. बाबांचा हा आशिर्वाद मिळाल्यावर माझा हर्ष गगनात मावेनासा झाला.

आमच्या हातून मात्र अजाणतेने एक घोडचुक झाली. निघताना आम्ही बाबांचा निरोप घेतला नाही. निरोपाची उदी घेतली नाही. आणि त्याचे प्रायश्चित आम्हाला हातोहात मिळाले. नाशिकला उतरून स्नान करून स्टेशनवर येईपर्यंत रात्रीचे नऊ वाजले. खिशात तिकीटाशिवाय शिल्लक काही राहिले नाही. माझ्या मित्राच्या खिशात चुरमूरे घेण्यापुरते चिल्लर पैसे होते. बाबांचा निघताना निरोप घेतला नाही, त्याला चुरमूरे फाक्या मारीत खात जावे लागते किंवा काही संकट तरी ओढवते असे साईसच्चरित्र ग्रंथात लिहिले आहे त्याचा अनुभव आला.

अध्यक्षांचे प्रास्ताविक भाषणानंतर संमेलनाला उपस्थित असलेल्या लेखक-कवींचा परिचय करून देण्यात आला. येथवर बारा वाजले होते. तेव्हा दुपारच्या कार्यक्रमाची व आरती-प्रसाद याबाबतची सूचना देण्यात आली व लेखक-कवी भक्त मंडळी श्रीबाबांच्या दुपारच्या आरतीला गेली. यावेळीही प्रसाद ग्रहणासाठी नव्या भोजनगृहातील शेवटच्या ४ रांगा संमेलनातील मंडळींसाठी मुद्दाम राखून ठेवण्यात आल्या होत्या. प्रसाद ग्रहणानंतर अल्प विश्रांती होऊन दुपारी ठीक ३.३० वा. दुसऱ्या सत्रास सुरुवात झाली.

दुपारच्या सत्रापूर्वी काही मंडळींनी २ वाजताच आपापल्या गीतांचा कार्यक्रम संमेलनस्थानी सुरू केला होता व तो काही प्रमाणात रंगलाही.

दुपारच्या सत्रात श्री साईलीला मासिकाच्या विकासाच्या दृष्टीने चर्चा करण्यात आली. या चर्चेसाठी अनेकांनी लेखी सूचना पाठविल्या होत्या. सूचना पाठविलेल्या लेखकांची नावे अशी-श्री. रमेश चव्हाण, नवापूर; श्री. स. व्यं. कुलकर्णी, कोल्हापूर; श्री. राधाकृष्ण गुप्ता, डोंबीवली; श्री. मधुकर अंबाडे, बडोदा; श्री. अनिल रिसबुड, गिरगांव; श्री. अनिल लुतडे, वर्धा; सौ. लीला मराठे, धुळे; श्री. जगदीश देवपूरकर, धुळे; श्री. हसमुख पाटील, नवापूर; श्री. हेमन्त हळबे, व श्री. रघुनाथ सांडभोर, पुणे; सौ. रेवणकर, अंबरनाथ; श्री. व सौ. पोतनीस, पिंपरी; श्री. मधुकर वखारे, मुंबई; श्री. लक्ष्मण रापतवार, नांदेड; डॉ. ब्रजमोहन मौर्य, यु. पी.; श्री. चिंतामण दापरे, मोठी दमण, डॉ. जी. आर. विजयकुमार, श्री. आर. एस. रामकृष्णन, मद्रास; डॉ. बी. जी. दास, कानपूर; श्री. एन. मच्छिंदरदास, वारंगळ; श्री. माधव गोरे, कुर्ला; श्री. श्रीराम सातडेकर, परळ; श्री. जी. के. निरखे व कर्पे, इंदूर इ. नी लेखी सूचना पाठविल्या होत्या. त्यापैकी उल्लेखनीय सूचना अशा-

१) स्वानुभव अंक व काव्यवहार विशेषांक वर्षातून दोनदा प्रसिद्ध करावेत.

२) समाधी मंदिरासमोरील सरंजामे बागेत दशावताराच्या मूर्ती बसविलेल्या आहेत त्या मूर्तीखाली इंग्रजी भाषेत सुंदर विचार लिहिलेले आहेत ते १० विचार इंग्रजी व मराठी अंकात प्रसिद्ध करावेत.

३) संमेलन संपल्यावर लगेच खोल्या खाली करावयास न लावता दुसऱ्या दिवशी दुपारी १ वाजेपर्यंत लेखक-कवींना खोलीत रहाण्याची मुभा असावी.

४) लेखक-कवींच्या आलेल्या सूचना संमेलन सुरू होताच पहिल्या दिवशीच वाचून दाखवाव्यात त्यामुळे त्यावर सर्व मंडळींना विचार विनिमय करणे सोयीचे होईल.

५) उत्कृष्ट संपादकीय व अंकातील एकंदरीत मजकूरबद्दल कार्यकारी संपादक श्री. सदानंद चेंदवणकर यांचे अभिनंदन करावयास हवे.

६) लेखक-कवींची पत्यासहित टंकलिखित सूची केल्याबद्दल श्री. प्रकाश कर्पे इंदूर यांचे अभिनंदन करावयास हवे.

७) संमेलना बाबतचा फॉर्म दिवाळी अंकातच प्रसिद्ध केल्या बद्दल संपादकांचे अभिनंदन करावयास हवे.

८) साईलीलाकडे पाठविलेल्या साहित्याची पोच येते पण निर्णय कळविला जात नाही तो लौकर कळवावा.

९) संमेलनात भेटी दाखल संस्थानची रोजनिशी दिली जावी.

१०) मासिकाचा आकार व पृष्ठसंख्या वाढवावी व त्याबरोबरच वर्गणी पण वाढवावी.

११) अंकातून प्रसिद्ध झालेले भक्तांचे उत्कृष्ट अनुभव एकत्रित करून ते पुस्तक रूपाने प्रकाशित करावेत.

१२) यदाकदाचित् पोस्टाच्या गोंधळामुळे अंक न मिळाल्यास तक्रार केलेल्या वर्गणीदारास अंक पुन्हा पाठविला जावा.

१३) साईलीलाची संपूर्ण हिंदी आवृत्ती काढावी.

१४) संमेलन तीन दिवस भरवावे. पुढील वर्षी संमेलनाला १० वर्षे पूर्ण होतात त्याप्रित्यर्थ ३ दिवसांचा दशकोत्सव करावा.

१५) देशातील ठिकठिकाणच्या साईमंदिरातील बाबांची छायाचित्रे जमवून संमेलन प्रसंगी त्यांचे प्रदर्शन भरवावे.

१६) साईबाबां बद्दल हवे ते विचारा हा रंजक कार्यक्रम संमेलनातून अवश्य यापुढे व्हावा.

१७) विदर्भातील लेखकांना मासिकातून वाव द्यावा.

१८) काव्यबहार विशेषांक वर्षातून दोनदा प्रसिद्ध करावा.

१९) लेखक-कवींना रोख पुरस्कार देण्या ऐवजी लॉकेट किंवा बाबांचा फोटो भेटीदाखल द्यावा.

२०) बाल विशेषांकातील बाललेखकांना पण साईप्रसाद द्यावा.

२१) संमेलनातील लेखक कवींना चहा भोजनाच्या कूपना बरोबरच अभिषेक कूपने पण द्यावीत.

२२) स्वानुभव विशेषांक दोनदा प्रकाशित करावा.

२३) काय वाटेल ते होवो दरवर्षी साईलीलांचे संमेलन व्हायलाच पाहिजे.

२४) दादर साईनिकेतन मधील कार्यालयाची वेळ अंकात छापली जावी.

२५) 'जर साईबाबा आज असते' असा परिसंवाद यापुढे संमेलनात ठेवावा.

२६) लेखक-कवींनी संपादकांना पाठविलेल्या अभिप्राय पत्रास अंकातून प्रसिद्धी द्यावी. इ. अशा महत्वपूर्ण सूचना केल्या होत्या. सूचनांचा हा संपूर्ण कार्यक्रम पहिल्या दिवशी सायंकाळ पर्यंत चालू राहिला सायं. ६ वा. श्रींच्या आरतीची वेळ झाल्याची सूचना देण्यात आली व मंडळी श्रीसाई समाधी मंदीरात गेली. आरती नंतर श्रींच्या दरबारात लेखक-कवींनी हजेरी लावण्याची जणू चढाओढच लावली, व त्यामुळे अनेकांना संधी भरपूर मिळाली तर काहीना उद्या सायंकाळी पर्यंतची प्रतिक्षा करावी लागली. रात्री प्रसाद ग्रहणाचा कार्यक्रम सकाळ प्रमाणेच झाला.

सोमवार ता. ३१ रोजी सूचनांचा कार्यक्रम चालूच होता त्यातच बडोद्याहून नव्यानेच संमेलनाला आलेले कवी श्री. मधुकरराव अंबाडे यांनी संमेलनावर तिथल्या तिथेच रचलेली एक कविता वाचून दाखविली. मद्रासचे ए. आय. एस. एस. चे

अध्यक्ष श्री. टी. केशवराव व श्री. विश्वनाथन लौकरच स्वयंही निघाले म्हणून अध्यक्षीचे हस्ते त्यांचा पुष्पहार व श्रीकृष्ण देऊन सत्कार करण्यात आला. साकोरीच्या प. पू. श्री गोदावरी माताजी यांनी आणले खाजगी सचिव डॉ. शांताराम टिपणीस यांचे-बरोबर संमेलनाला शुभेच्छा पाठविल्या होत्या. त्या डॉ. टिपणीस यांनी छोट्याशा भाषणात कथन केल्या. त्यांचाही सत्कार करण्यात आला. श्री. टी. केशवराव व श्री. विश्वनाथन यांची या प्रसंगी लहान लहान भाषणेही झाली, व संमेलनाला उपस्थित रहाण्याची संघी मिळाली म्हणून त्यांनी आभार प्रदर्शित केले. संमेलनाला एक प्रेक्षक पाहुणे म्हणून असलेले कुडाळचे प्रख्यात काँग्रेस कार्यकर्ते श्री. वसंतराव पडते यांनी बावांचे श्रीसाईलीला मासिक त्रिनामूल्य द्यावे अशी सूचना केली व त्या सूचनेचे ठाळ्यांच्या गजरात स्वागत करण्यात आले. येथवर दुपारचे १२ वाजले होते. त्यामुळे आरती व प्रसादाची सूचना देण्यात आली. अनेकांची संकष्टचतुर्थी होती म्हणून त्यांनी साबुदाण्याच्या खिचडीचा प्रसाद ग्रहण केला.

दुपारच्या कार्यक्रमात अनेक सोहळे संपन्न करण्यात आले. श्रीसाईलीलाचे कार्यकारी संपादक श्री. सदानंद चेंदवणकर यांचे चिरंजीव श्री. सुभाषचंद्र यांनी आपल्या शुभविविवाहाप्रित्यर्थ सर्व उपस्थितांना पेढे व खाऊ वाटला. सर्व उपस्थित लेखक कवींचे तर्फे श्री. सुभाष व सौ. शुभांगी चेंदवणकर यांचा अध्यक्षीचे शुभहस्ते अहेर हार व श्रीकृष्ण देऊन सत्कार करण्यात आला. श्री. काकरेसाहेब, संपादक श्री. परचुरे व श्री. चेंदवणकर यांचाही लेखक-कवी मंडळीतर्फे दरवर्षाप्रमाणे सत्कार करण्यात आला. श्री. विपीन स्वादिया यांच्या छोट्या कव्यकेने काही रंजक कार्यक्रम सादर केले व तिथेही रसिक कवींनी भरपूर स्वागत केले. यानंतर श्रीसाईलीलाचे मुख्य संपादक व कोर्टरिसिन्डर श्री. क. हि. काकरेसाहेब यांचे समारोपाचे भाषण झाले. आपल्या भाषणात त्यांनी संमेलन यशस्वीरूपे पार पाडल्याबद्दल श्रीसाईचे आभार मानले व कार्यक्रमात केलेल्या ठळक सूचनांबद्दल अवश्य विचार करू असे आश्वासन दिले.

यानंतर अध्यक्ष डॉ. कापडी साहेब यांचे अध्यक्षीय भाषण झाले. त्यांनी हेमाडपंताचे श्रीसाईसच्चरित हा विषय घेतला होता. त्यांचे भाषण असे-

कै. ह. भ. प. गोविंदराव रघुनाथराव दामोळकर उर्फ अण्णासाहेब यांचा साई सच्चरित हा ग्रंथ आहे. त्याचे पूज्यभावाने नमन करून मी समारोपाचे हे भाषण करीत आहे. आण्णासाहेबांना हा ग्रंथ लिहीण्याची साईबाबांकडून परवानगी मिळाली ही सुद्धा अद्भूतलीला आहे कारण भक्त लीलामृत आणि संतलीलामृत या दोन ग्रंथाने

प्रसिद्धी पावलेले श्रीमान महिपती यांनी पूर्वीच्या साधुसंतांची त्रोटक चरित्रे लिहिली आहेत तशी अर्वाचित्र साधुसंतांची संक्षिप्त चरित्रे दासगणूमहाराजांनी लिहून प्रसिद्धी मिळविली भक्तलीलामृत, श्रीसंतलीलामृत व भक्तीसागरामृत हेच ते तीन ग्रंथ ! शिवाय श्रीसाईबाबांच्या चरित्रावर तीन अध्याय लिहिले ते वेगळे यामुळे साईबाबांवर सच्चरित्र लिहिण्याचा मान त्यांनाच मिळेल असा सार्वत्रिक कयास होता.

पण साईबाबांची तऱ्हाच न्यारी आण्णासाहेबांच्या प्रथम भेटीतच त्यांचा उपनिषदावरील व्यासंग, त्यांचे संस्कृत भाषेवरील प्रभुत्व, परमार्थाची ओढ साईबाबांनी अंतर्ज्ञानाने ताबडतोब ओळखले होते म्हणून बाबांचे सच्चरित्र लिहावे, अशी आण्णासाहेबांच्या मनात आलेली उर्मी माधवराव देशपांडे उर्फ बाबांचा 'शामा' यांच्याकडे त्यांनी प्रदर्शित केली. माधवरावांनी ती गोष्ट बाबांजवळ काढली. बाबा म्हणाले, 'अरे ! माझ्यासारख्या फकीराचे चरित्र लिहून काय फायदा ? तुमची इच्छाचिं असेल तर ठेवा दप्तर' दप्तर म्हणजे घडलेल्या गोष्टींचा संग्रह !' ही आज्ञाच समजून आण्णासाहेबांनी ग्रंथ लिहिण्यास सुरुवात करून साईलीलेच्या प्रत्येक महिन्याच्या अंकात छापूनही येऊ लागली. खरे म्हणजे आण्णासाहेब जज्ज असताना साधुसंतांकडे कधीही धावत गेले नाहीत ही त्यांची प्रवृत्तीच नव्हती. परंतु नानासाहेब चांदोरकर यांच्या आग्रहास्तव ते शिर्डीला आले, व गहू दळताना बाबांना पाहून त्यांची दृष्टी उजळली. दृष्टादृष्ट होताच ते बाबांच्यापुढे विनम्र-नतमस्तक झाले. साठ्यांच्या वाड्यात इतरांबरोबर त्यांचे वादविवाद होऊ लागले.

उद्धरे दात्मानाऽऽत्मान नात्मानमवसादयेत !

आत्मेन ह्यात्मन बंधुरात्मैव रिपुरात्मनः

मनुष्याने स्वतःने स्वतःचाच उद्धार करावा. आपला आपण नाश करू नये. कारण आपणच आपला शत्रू होय. 'असेल माझा हरी तर देईल खाटल्यावरी' असे म्हणू नये. ही वृत्ती आपलेच घात करते. असा उत्तर पक्ष घेऊन आण्णासाहेब जोर जोराने वादात शिरले.

दुसऱ्या दिवशी सकाळी आण्णासाहेब जेव्हा साईदर्शनाला गेले तेव्हा त्यांच्या स्वभावातील दंभ घालविण्याकरिता बाबा म्हणाले, 'रात्री कसला वादविवाद चालला होता ! हे हेमाडपन्त काय म्हणत होते !'

वादावादी नाही बरी ! नको कुणाची बरोबरी !

नसता श्रद्धा आणि सबुरी ! परमार्थ तीळभरी साधेना !

बाबांच्या तोंडचे हे शब्द ऐकून आण्णासाहेब खळिल झाले. तेव्हापासून वाद-विवाद सोडला. बाबांना आपला वादविवाद कसा कळला ? वादविवादात भाग घेतलेली सर्व मंडळी तर आपल्याबरोबरच. मशीद आणि साठ्यांचा वाडा यातले अंतर तर चांगले ऐकू न जाण्याइतके दूर ! बाबांच्या अंतर्ज्ञानाची खात्री पटली. पुनः आपल्या ज्ञानाची धमंड मारली नाही. उलट बाबांनी ठेवलेले हेमाडपन्त हेच नाव धारण करून सच्चरित्रातील प्रत्येक अध्यायाच्या शेवटी 'भक्त हेमाडपन्त विरचिते' ही विरुदावली लावली.

मी अनेक संतांची चरित्रे वाचली, अभ्यासली परंतु ह्या ग्रंथाइतका मराठीत सुबोध, प्रासादिक आणि रसाळ ग्रंथ मला आढळला नाही.

रामदास स्वामी म्हणतात—

जेणे परमार्थ वाढे । अंगी अनुताप चढे ।

भक्ती साधन आवडे । त्या नाव ग्रंथ ॥ १ ॥

जेणे होय उपरती । अवगुण पालटती ।

जेणे चुके अधोगती । त्या नाव ग्रंथ ॥ २ ॥

जेणे परम साधन । जेणे ग्रंथ होय ज्ञान ।

जेणे होईजे पावन । त्या नाव ग्रंथ ॥ ३ ॥

स्वामी समर्थ रामदासांच्या काव्योपेक्षीप्रमाणे हुबेहुब सर्व ज्ञानाची, उपदेशाची लक्षणे ज्यात आहेत असा हा साई सच्चरित्र ग्रंथ आहे.

तीनशे वर्षांनंतर समर्थ रामदास स्वामीच साईबाबांच्या रूपाने अवनीवर उतरले आहेत असे म्हणतात, ते काही खोटे नाही.

तसेच साईसच्चरित्र ग्रंथात प्राचीन व अर्वाचीन मानवी स्वभावाची बरी-वाईट सर्व दृश्ये व्यासांच्या महाभारताप्रमाणे त्यांनी सोडलेली नाही. असे बारकाईने अनुसंधान राखून जर हा ग्रंथ वाचला तर आढळून येईल. श्री. भगवान व्यासाला 'व्यासोच्छिष्टमजगत् सर्वम' असे म्हटले जाते.

काही अध्यायात बनता वनेल, पल्लीपतन-पल्लीवचन, हरी का बेटा जरीका फेटा साईचा मुका ध्यायला काय हरकत आहे. 'वाहवा ! नवरदेवच की सजलास'

वगैरे सारख्या बारीक-सारीक गोष्टीत सुद्धा किती खोलवर बोध सुचविला आहे बरे ! साईबाबांनी हात धरून हा ग्रंथ लिहून घेतला असे हेमाडपंत म्हणतात. ते अक्षरशः दृष्टोत्पत्तीस येते.

आण्णासाहेबांना सर्व वेदवेदांगे, पुराणे, उपनिषदे हे धार्मिक ग्रंथ तोंडपाठ असावेत. 'क्षय माया ब्रह्म' अथर्ववेदाचे महावाक्य 'अहं ब्रह्माहम्' यजुर्वेदाचे महावाक्य, प्रज्ञानमान (ऋग्वेद) ऐकेन ज्ञानेन सर्वहि सर्व खलिवद ब्रह्म-ब्रह्माहं-स्मिती-पुरापिनव असे मति साः गर्ति.

वरील सारखी संस्कृत प्रचूर वाक्ये साईसच्चरित्र ग्रंथात ठिकठिकाणी विखुरलेली आहेत. यावरून संस्कृत भाषा आण्णासाहेबांच्या घरी पाणी भरत असावी असा संभ्रम होतो.

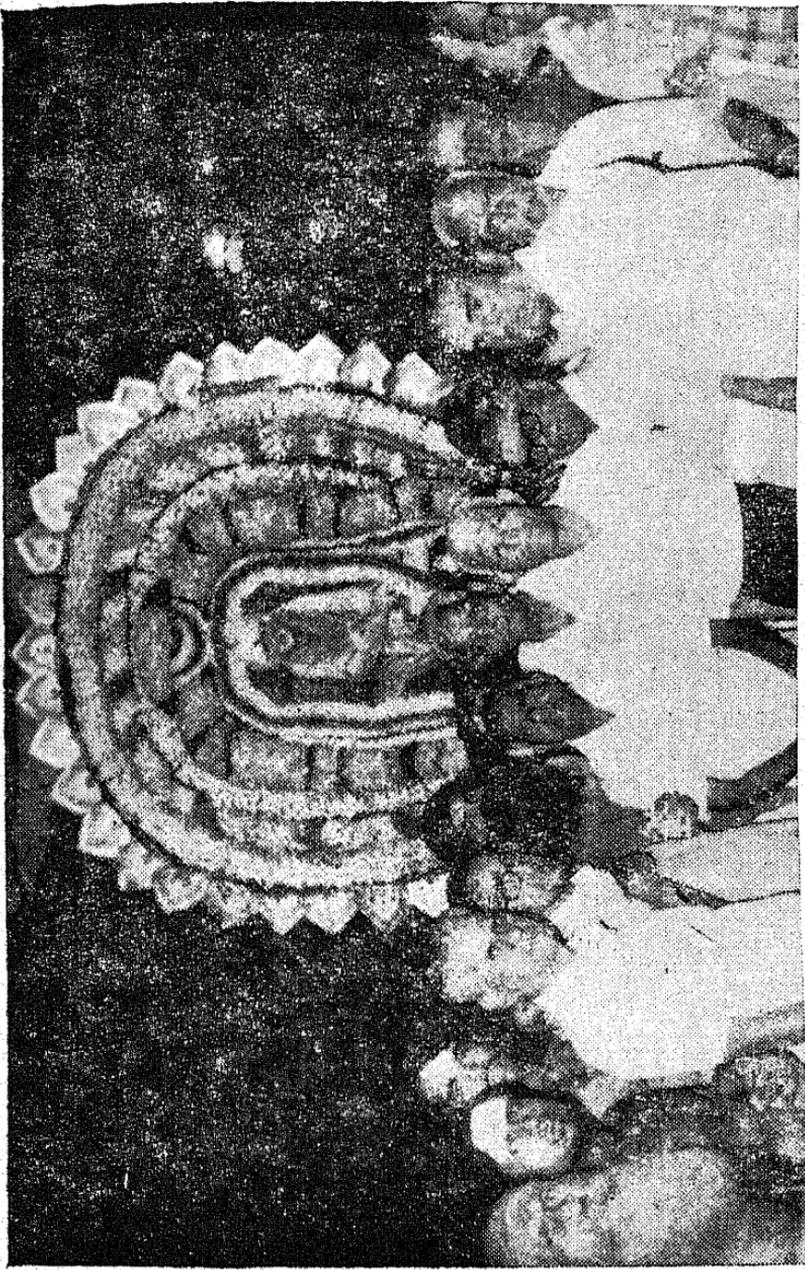
नामदेवांनी ज्ञानेश्वरीवद्दल म्हटले आहे की ममक्षुतेने ज्ञानेश्वरीस दररोज एकतरी ओवी अनुभवावी तसेच साईबाबांच्या कृपेने व प्रेरणेने लिहिलेल्या ह्या ग्रंथातील एक तरी अध्याय किंवा अध्यायाचा काही भाग साईभक्तांनी दररोज अभ्यासावा असे माझे या प्रसंगी सांगणे आहे.

साईनाथ गुरु माझे आई । मजला ठाव द्यावा पायी.

अध्यक्षांच्या भाषणानंतर डॉ. कापडी यांचा संस्थानतर्फे शाल, घालून पुष्पहार व श्रीफल देऊन सत्कार करण्यात आला. त्यानंतर माजी अध्यक्ष सौ. सरोजिनीताई मुळये, श्री. नानासाहेब रासने यांची छोटीशी आशिर्वादात्मक भाषणे झाली. त्यानंतर डॉ. श्री. दि. परचुरे यांनी आभार प्रदर्शनाचे भाषण केले. संस्थानतर्फे आभार प्रदर्शनाचे भाषण श्री. द. चिं पाठकसाहेब यांनी केले. यानंतर पुरुष लेखक-कवींच्या तर्फे श्री. नागेशराव भोंगलाईकर यांनी सर्वांचे मनापासून आभार मानले. स्त्री-लेखक कवींच्या तर्फे सौ. सुशिलाबाई हजारे यांनी आभार प्रदर्शित केले. गेली ३-४ वर्षे संमेलनाला त्यांची अनुपस्थिती जाणवली होती. यानंतर शिरडीचे श्री. बाप्पाजी रत्नपारखी यांचेही बाबांनी त्यांना दिलेल्या चार आणोर्लीवर छोटेसे भाषण झाले. ह्यांनी बाबांचे दर्शन घेतलेले आहे.

सर्व लेखक-कवींचा संस्थानतर्फे पुष्पहार, श्रीफल, बाबांचा प्रसाद एक अभंग पुस्तिका, पंचरंगी बाबांचे सुरेख छायाचित्र व बाबांचे एक सुंदर कॅलेंडर अशा वस्तु देऊन सत्कार करण्यात आला. बाबांचे कॅलेंडर दिल्लीचे साईभक्त व तेथील श्रीसाई मंदिराचे चालक-मालक श्री. आर. एस. चिटणीस यांनी मुद्दाम भेटीदाखल पाठविलेली होती.

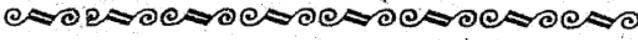
या खेपेस थोडासा उशीरच झाला होता. शेवटी श्री. नागेश भोंगलाईकर यांचे निरोपगीत श्री. सातडेंकर यांनी गाईले व हा ९ व्या संमेलनाचा कार्यक्रम समाप्त झाला. संकष्टी असल्यामुळे रात्री ९-१५ वा. सुद्धा भोजन गृह मुद्दाम उघडे ठेवण्यात येऊन संमेलनाला आलेल्या पाहुण्यामंडळींना भोजन प्रसाद वाढण्यात आला दरबारात कवी मंडळींनी हजेरी रात्री १० वाजेपर्यंत लावली व शेजारती नंतर संपूर्ण कार्यक्रम संपले.

[श्रीसाईबाबांच्या रौप्य पादुकांची मिरवणूक मद्रास मेथील ए. आय. एस. एस. च्या कार्यालयातून निघाली त्या प्रसंगीचे चित्र. पालखीसमोर डॉ. श्री. दि. परचुरे व श्री. सदानंद नैटवणकर दिसत असून त्यांचे शेजारीच समाजाचे अध्यक्ष श्री. टी. केदावराव व चिटणीस श्री. विश्वनाथन हे दिसत आहेत]

मद्रास येथे झालेले

श्री साईबाबांच्या पादुकांचे स्वागत

● दक्षिण भारतात नेलूर येथे भरविण्यात आलेल्या २० व्या ऑल इंडिया शिर्डी साई डिव्होटी कनव्हेंशन प्रसंगी श्रीसाईबाबांच्या चांदीच्या पादुका भक्तांच्या दर्शनासाठी मुद्दाम नेण्यात आल्या होत्या. ता. ७, ८ व ९ जानेवारी १९८३ हे तीन अधिवेशनाचे दिवस तिथे पादुकांच्या दर्शनासाठी देण्यात आले होते. अधिवेशन संपल्यावर त्या पादुका मद्रास येथे ऑल इंडिया श्री साईसमाजाच्या मुख्य कार्यालयात व प्रचंड अशा श्रीसाई मंदिरात नेण्यात आल्या.

ता. १० जानेवारीस सकाळी ६-३० वाजता नेलूरहून मद्रास येथे जाणाऱ्या गाडीतून या पादुका नेण्यात आल्या. दुपारी ठीक १२ वा. पादुका मद्रासच्या मैलापूर या भर वस्तीतील ए. आय. एस. एस. च्या कार्यालयात व साईमंदिरात सन्मानाने नेण्यात येऊन त्यांची स्थापना करण्यात आली. पादुकांची षोडशोपचारे पूजाअर्चा, करण्यात येऊन त्या भक्तांच्या दर्शनासाठी ठेवण्यात आल्या.

दुसऱ्या दिवशी सायं. ८ वा. या पादुकांची मद्रास मैलापूर ते श्री कपालेश्वर मंदिर परिसर अशी वर्तुळांकर वाजत-गाजत प्रचंड मिरवणूक काढण्यात आली. फुलांनी सुशोभित केलेल्या पाळखीत श्रीसाईबाबांची प्रचंड तसबिर व या पादुका स्थानापन्न करण्यात आल्या होत्या. वाजत गाजत श्रीसाईबाबांच्या नावाचा जयघोष करीत निघालेल्या या मिरवणुकीला घराघरातून प्रतिसाद मिळाला व भाविक स्त्री-पुरुषांनी बाबांच्या या पादुकांचे पुष्पहार घालून मनोभावे दर्शन घेतले. याच सुमारास दक्षिणेत पोंगल या सणाला सुरुवात झाली होती त्यामुळे पादुका दर्शनाला विशेष गर्दी झाली. रात्री ११ वा. मिरवणूक मंदिरात परतली.

ता. १२ रोजी सायं. ६ वाजता ए. आय. एस. एस. च्या कार्यालयात-मंदिरात डॉ. परचुरे व श्री. सदानंद चेंदवणकर यांच्या भाषणांचे कार्यक्रम झाल्यावर संध्याचे अध्यक्ष श्री. टी. केशवराव यांनी त्या उभयतांचा महाबळ देऊन सत्कार केला त्याच रात्री १० वाजताच्या मद्रास-मुंबई मेलने पादुका मुंबईला निघाल्या व त्या १४ तारखेला पहाटे मुंबईस व त्याच दिवशी रात्री शिर्डीस निघाल्या व १५ तारखेस श्री बाबांच्या दरबारात सुखरूप जाऊन पोचल्या. मद्रास येथे श्रीबाबांच्या पादुकांचा एकंदरीत सारा सोहळा अक्षरशः नेत्रदीपक असाच होता. श्रीबाबांच्या पादुका नेलूर व मद्रास येथे नेण्यासाठी म्हणून मुम्बईचे सुप्रसिद्ध साईभक्त श्री. जी. आर. इनामदार यांनी श्रीसाईबाबा संस्थानशी प्रयत्न केले होते व ते यशस्वी झाले.